

План 6

Тема: Морфологічні засоби професійного мовлення. Іменник

Мета: поглибити знання про граматичні категорії (роду, числа) іменника та особливості їх функціонування у професійному мовленні; вивчити норми функціонування аббревіатур та графічних скорочень у документах.

1. Іменник як частина мови.
2. Рід відмінюваних і невідмінюваних іменників.
3. Особливості використання категорії роду іменників у документах.
4. Категорія числа іменників у ділових паперах.
5. Аббревіатури і графічні скорочення в документах.
6. Рапорт. Повістка.

Ключові слова та терміни: аббревіатура, графічне скорочення, категорія роду, категорія числа, незмінювані іменники, фемінітиви.

Основна література: 1-7, 9.

Додаткова література: 1, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14.

✍ Виконати практичні завдання

1. Встановити рід наведених іменників, усно вказати засоби родової диференціації іменників.

Франко, позивач, Шевченко, касація, Ай-Петрі, апеляція, євро, юрисдикція, суддя, арбітраж, в'язниця, медіація, собака, ТзОВ, НАБУ, СБУ, Нідерланди, ДФС, долар, свідок, нежить, правопорушення, каніфоль, біль, злочин, розслідування, каберне, ДБР, ПДВ, форс-мажор, Ніл, НАТО, Чилі, салямі, сулугуні, Запоріжжя, Вінниця, ЖЕК, Вільнянськ.

2. Визначити число наведених іменників.

Присяжні, докази, свободи, збитки, показання, цемент, кайданки, готівка, ножиці, відбитки, дані, координати, Суми, кахлі, заходи, канікули, інструкція, повноваження, ваги, прибуток, гроші, ворота, йод, обмеження, санкції, граблі, Карпати, видатки, шахи.

3. Відредагувати речення.

1. Факт одержання хабара посадовою особою став підставою для відкриття кримінального провадження. 2. Посуда, вилучена під час обшуку, була визнана речовим доказом у справі. 3. У протоколі допиту свідок зазначив свій домашній адрес для подальшого листування. 4. Жила площа квартири була врахована судом під час вирішення спору про право користування житлом. 5. На паперовій салфетці експерти виявили сліди, що мають значення для кримінального розслідування. 6. Розпродаж товарів без відповідних дозвільних документів стала підставою для накладення адміністративного стягнення. 7. Скидка на товар була визнана неправомірною умовою договору купівлі-продажі. 8. Смачне блюдо, запропоноване під час офіційної зустрічі, слідство розцінило як можливий елемент неправомірної вигоди. 9. Закупка хлопку, на сьогоднішній день, здійснюється відповідно до укладеного державного контракта. 10.

Відношення до людей у цій установі стало предметом розгляду комісії. 11. Вітаємо колектив з наступаючими святами.

4. Розшифруйте значення наведених аббревіатур та графічних скорочень. УБОЗ, ВПО, АвтоЗАЗ, ДБР, КПК України, МВС України, СІЗО, НАБУ, грн, мкрн, Інтерпол, ВСУ.

5. Скоротити подані слова та словосполучення, використовуючи аббревіатури, складноскорочені слова та графічні скорочення).

Патрульно-постова служба, виконавчий комітет, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство юстиції, Управління боротьби з організованою злочинністю, контрольно-пропускний пункт, абонентська скринька.

6. Користуючись термінологічним словником, пояснити значення термінів. З двома, на вибір, скласти речення.

Підзаконний акт, правосуддя, юрисдикція, судочинство, позов.

7. Ознайомтеся з текстом повістки або рапорта (С. 141-142, Процесуальні документи досудового розслідування (слідчого, прокурора, адвоката та слідчого судді) : наук.-практ. посібн. / за ред. М. А. Погорецького та О. П. Кучинської. Київ : Алерта, 2018. 254 с.). Проаналізуйте її за такими пунктами: 1. Які мовні особливості ви помітили у тексті документа? 2. Чи є в документі граматичні, орфографічні або стилістичні помилки? Наведіть приклади. 3. Як використання юридичної термінології впливає на зрозумілість тексту для пересічного читача? 4. Чи відповідає мова документа вимогам офіційно-ділового стилю? Обґрунтуйте свою відповідь. 5. Визначте, які мовні конструкції створюють чіткість та однозначність викладу, а які – навпаки, можуть викликати двозначність. 6. Запропонуйте, як можна було б покращити мовне оформлення документа, не змінюючи його юридичного змісту.